KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

varhaiskasvatuspalvelut

Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Varhaiskasvatuspalveluiden järjestämän esiopetuksen järjestämispaikat 1.8.2027 alkaen

Minna Kari, Tiina Kerman, Jaana Skottman, Jarmo Hallikainen, Anne Losoi

Merkkien selitykset

++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
\+ Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
\- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset
Kuopion strategia: Kuopio 2035 strategia

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	**Kestävä kasvu** • Kasvava, kansainvälinen ja monipuolinen elinkeinoelämä • Koulutus ja osaava työvoima • Kestävä yhdyskuntarakenne ja täydennysrakentaminen • Vaikuttaminen ja tunnettuus	+ +	Osoittamalla lapsen esiopetuspaikka kotiosoitteen mukaisesti, vahvistetaan lapsen tulevaa koulupolkua, kestävää yhdyskuntarakennetta ja eri väestöryhmien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Esiopetuspaikan osoittamisessa pyritään noudattamaan perusopetuksen oppilaaksiottorajoja.
2	**Elämänvoima** • Laadukas kasvatus ja opetus • Osallistuvat ja hyvinvoivat asukkaat • Terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö	+ -	Maaseutualueilla esiopetuksen järjestäminen pienistä lapsimääristä huolimatta vaikuttaa myönteisesti perheiden arjen sujuvuuteen, lasten hyvinvointiin ja pysyviin kaverisuhteisiin. Lasten koulupolun eheys pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan. Mikäli muualla kuin maaseutualueiden yksiköissä esiopetusryhmän koko jää alle 7 lapsen minimimäärän, osalle lapsista saattaa tulla ryhmämuutoksia ja perheille pidempiä kuljetusmatkoja.

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

3	**Muutosvoimainen työyhteisö** • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Palvelut ja rakenteet vastaavat tulevaisuuden tarpeita • Kestävä talous	-	Esiopetuskelpoisia opettajia ei välttämättä ole saatavilla kaikkiin esiopetusta järjestäviin yksiköihin.

Johtopäätös ja perustelut:
Esiopetuspaikan osoittamisessa pyritään huomioimaan lapsen kotiosoite, perusopetuksen oppilaaksiottorajat sekä mahdollisuuksien mukaan tuttujen kaverisuhteiden ja toimintaympäristön jatkuvuus.
Maaseutualueilla esiopetuksen järjestäminen pienistä lapsimääristä huolimatta vaikuttaa myönteisesti perheiden arjen sujuvuuteen ja lasten hyvinvointiin.
Pienet lapsimäärät ja esiopetuskelpoisen henkilöstön saatavuus voivat edellyttää esiopetusryhmien tai henkilöstön vuosittaista uudelleenjärjestelyä.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakkoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:
Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset_X__ Ikääntyneet___
Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa ”Lapsivaikutusten arviointi”
Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++ -	Esiopetuspaikan osoittaminen lapsen kotiosoitteen mukaisesti lisää lasten tasa-arvoisuutta koulupolun muodostumisessa Esiopetusta on saatavilla myös maaseutualueiden yksiköissä. Mikäli lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi jatkettua- tai vuorohoitoa, esiopetusta ei välttämättä pystytä tarjoamaan lähimmässä esiopetusyksikössä.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esi	++ / -	Lapsi kiinnittyy omaan asuinympäristöönsä, mutta ikätasoinen vertaisryhmä voi jäädä pieneksi. Lasten tarvitsema täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa yksikössä kuin esiopetus.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan,	+	Osalla perheistä esiopetukseen kulkeminen mahdollistuu kävellen ja perheiden yhteinen vapaa-aika lisääntyy.

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

		-	Mikäli muualla kuin maaseutualueella olevan toimintayksikön esiopetusryhmän koko jää alle 7 lapsen minimimäärän, osalle lapsista saattaa tulla ryhmämuutoksia ja perheille pidempiä kuljetusmatkoja.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykkinen,	0	
5	Osallistumiseen (osallistuminen	+	Esiopetusikäisten lasten huoltajat ovat voineet vaikuttaa esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkentamiseen sähköisen kyselyn kautta 28.9.-11.10.2026.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys,	++	Esiopetus ja sen lisäksi järjestettävä täydentävä varhaiskasvatus mahdollistavat huoltajien osallistumisen työelämään.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	++	Esiopetuspaikan osoittaminen edistää lasten yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua huomioimalla asuinpaikan, tukemalla mahdollisimman eheää koulupolkua. Perheillä on mahdollisuus hakea toissijaista esiopetuspaikkaa.

Johtopäätös ja perustelut
Esiopetuspaikan osoittaminen lasten kotiosoitteen perusteella edistää lasten yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua sekä tukee mahdollisimman eheän koulupolun muodostumista. Esiopetuksen saatavuutta turvataan myös maaseutualueilla. Perheillä on mahdollisuus hakea toissijaista esiopetuspaikkaa.
Pienten lapsimäärien alueilla lapsen ikätasoinen vertaisryhmä voi jäädä pieneksi. Muualla kuin maaseutualueella olevan toimintayksikön esiopetusryhmän vähimmäiskoon alittumisen myötä osalle lapsista voi tulla ryhmämuutoksia ja perheille pidempiä kuljetusmatkoja.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakkoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	**Vaikutuksen kuvaus lyhyesti**
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	+ - -	Lapsella säilyy tuttu sosiaalinen ympäristö ja kaverisuhteet. Pienet esiopetusryhmät haastavat esiopetuskelpoisen henkilöstön riittävyyttä. Harvaan asutuilla alueilla vertaisryhmä samanikäisistä lapsista voi jäädä pieneksi.

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	+/-	Suurempi esiopetusryhmä tarjoaa lapselle enemmän mahdollisuuksia kaverisuhteiden muodostamiseen ja tukee niiden jatkuvuutta lasten siirtyessä lähimpään kouluun. Mikäli esiopetus on samassa yksikössä, jossa lapsi on käynyt varhaiskasvatuksen, lapsen aiemmat kaverisuhteet säilyvät.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	0	Lapsia ei ole kuultu asian yhteydessä. Pienten lasten kuuleminen tapahtuu huoltajien kautta. Huoltajilla on halutessaan mahdollisuus hakea toissijaista esiopetuspaikkaa.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	+/-	Muualla kuin maasetualueella esiopetusryhmät muodostetaan vähintään seitsemän lapsen ryhmiksi, jolloin lapsen vertaisoppiminen mahdollistuu. Maaseutualueilla pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan 5-6-vuotiaiden ryhmä, johon esiopetusikäiset sijoittuvat. Myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa noudattamalla mahdollisimman pitkälti perusopetuksen oppilaaksiottorajoja ja siten muodostaa lapsille eheä koulupolku. Jatkettua aukioloa ja vuorohoitoa tarvitsevan lapsen mahdollisuus siirtyä esiopetukseen tutussa ympäristössä voi edellyttää perheiltä työelämään liittyviä järjestelyjä.

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)
Esiopetuksessa ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten oikeuksien toteutuminen. Kotiosoitteen perusteella osoitettava esiopetuspaikka ja perusopetuksen oppilaaksiottorajojen huomioiminen tukee lasten vertais- ja kaverisuhteiden jatkuvuutta, yhdenvertaista kohtelua, sekä mahdollisimman eheän koulupolun muodostumista.
Harvaan asutuilla alueilla samanikäinen vertaisryhmä voi jäädä pieneksi. Lisäksi jatkettua aukioloa ja vuorohoitoa tarvitsevien lasten esiopetukseen osallistuminen voi edellyttää perheiltä työelämään liittyviä järjestelyjä.

Huoltajilla säilyy mahdollisuus hakea lapselle toissijaista esiopetuspaikkaa.

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

Vaikutukset maaseutuun (Ennakkoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	**Vaikutuksen kuvaus lyhyesti**
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	++	Esiopetuksen minimiryhmäkoko ei koske maaseutua. Maaseutualueilla esiopetusta järjestetään lapsimäärästä riippumatta.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	+ +	Esiopetusryhmän minimirajan poistaminen tukee maaseutualueen elinvoimaa.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	+	Huoltajat ovat saaneet ilmaista mielipiteensä esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkentamiseen sähköisen kyselyn kautta 28.9.-11.10.2026 välisenä aikana.
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	+	Pyritään saamaan kelpoinen esiopettaja myös maaseutualueiden esiopetusryhmiin. Pyritään muodostamaan lapsiryhmät mahdollisimman samanikäisistä lapsista.
Johtopäätös ja perustelut Esiopetusryhmän minimirajan poistaminen vahvistaa maaseutualueen elinvoimaa. Esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkennusten mukaan maaseutualueiden lapset voivat jatkaa esiopetukseen tutussa varhaiskasvatuspaikassa. Maaseutualueilla lasten kaverisuhteet säilyvät myös esiopetukseen siirryttäessä.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakkoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja			
		Merkki	**Vaikutuksen kuvaus lyhyesti**
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	-	Jatketun aukiolon tai vuorohoidon tarve voi osalla perheistä pidentää kuljetusmatkoja esiopetukseen ja täydentävään varhaiskasvatukseen sekä lisätä autoilusta syntyviä päästöjä.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon moni	0	
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	0	
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätys-	0	
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri	0	

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	0	

Johtopäätös ja perustelut
Esiopetukseen ja täydentävään varhaiskasvatukseen kuljetusmatkat voivat osalla perheistä pidentyä ja lisätä autoilusta syntyviä päästöjä.

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä,	-	Kelpoisen henkilöstön siirtäminen tarvittaessa toiseen yksikköön heikentää henkilöstön hyvinvointia.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin,	- +	Pienemmät ryhmäkoot voivat vaikuttaa palvelun järjestämisen kustannuksiin. Henkilöstöresurssit pystytään hyödyntämään taloudellisemmin, kun esiopetusryhmät muodostetaan muualla kuin maaseutualueella vähintään seitsemälle lapselle.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	-	Mikäli esiopetusikäiset lapset toimivat samassa ryhmässä nuorempien lasten kanssa, toiminnan järjestäminen vaatii tarkkaa suunnittelua. Toimintaa on suunniteltava sekä varhaiskasvatuslain että perusopetuslain vaatimusten mukaisesti.

Johtopäätös ja perustelut
Kelpoisen henkilöstön siirtyminen yksiköiden välillä voi heikentää henkilöstön hyvinvointia, ja pienemmät ryhmäkoot voivat lisätä palvelun järjestämisen kustannuksia. Esiopetusikäisten ja nuorempien lasten toimiessa samassa ryhmässä toiminnan suunnittelussa tulee huomioida sekä varhaiskasvatuksen että esiopetuksen toiminnalle asetetut vaatimukset.
Henkilöstöresurssit pystytään hyödyntämään taloudellisemmin, kun esiopetusryhmät muodostetaan muualla kuin maaseutualueella vähintään seitsemälle lapselle.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaisuista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Esiopetuksen järjestäminen maaseutualueilla voi osaltaan vahvistaa alueen elinvoimaisuutta ja tukea

KUOPIO

Liite
5.11.2026
Asianro 7340/12.07.00/2026

			paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen,	0	
3	Työpaikkojen muodostumiseen	0	
4	Yritysten kehittämiseen	0	
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Esiopetuksen järjestäminen maaseutualueilla voi vahvistaa yritysten työvoiman saatavuutta.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	
7	Yritysten asiakasvirtaan	0	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin	0	
Johtopäätökset ja perustelut Esiopetuksen järjestäminen maaseutualueilla voi vahvistaa alueen elinvoimaisuutta tukemalla paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä.			